

วัคซีนที่จำเป็นในเด็ก (ตอนที่ 1)

รศ.นพ.นิรันดร์ วรรณประภา
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

“ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ” ทุกคนก็อยากจะให้เป็นอย่างนั้นกับตัวเองและคนที่เรารักก็คือลูกของเรา

การป้องกันไม่ให้ป่วย ไม่ให้เป็นโรคที่สำคัญ อันดับแรก คือการลดพฤติกรรม “ความเสี่ยง” ยกตัวอย่างเช่น ป้องกันไม่ให้ป่วยเป็นวัณโรค ซึ่งติดต่อกันได้จากการไอของผู้ป่วยวัณโรค แล้วเราหายใจเอาเชื้อโรคเข้าสู่ปอด เราก็ต้องไม่ไปอยู่ในบริเวณที่ผู้ป่วยวัณโรคไอมาถึงเราได้

หลักการข้างต้นนั้น ดูเหมือนง่าย แต่ทำจริงๆ ยาก เพราะไม่เพียงการไม่รู้ว่าเป็นวัณโรคบ้าง เพราะเราไม่ใช่หมอ ผู้ป่วยวัณโรคก็ไม่ประกาศตัวเองว่าเป็นวัณโรค เร็วๆ นี้ก็มีข่าวชาวสหรัฐอเมริกา ป่วยเป็นวัณโรคคือเยอะมาก เดินทางขึ้นเครื่องบินไปยุโรป หลบหนีการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งปรารถนาดีต่อผู้ป่วย และไม่ยอมให้เชื้อแพร่กระจาย จนก่อปัญหามากมาย ต้องมีการเรียกผู้โดยสารในเที่ยวบินเดียวกันกับผู้ป่วยที่เสี่ยงได้รับเชื้อมาตรวจกันหลายร้อยคน

การป้องกันที่ง่ายกว่า การปรับพฤติกรรมเสี่ยงก็คือ การมารับวัคซีนตามกำหนด บางโรคก็ครั้งเดียว บางโรคก็ 2-4 ครั้ง

โรคที่ใช้วัคซีนป้องกันมีมากมาย ความจำเป็นในการใช้วัคซีนป้องกัน ในมุมมองของแต่ละคนอาจแตกต่างกัน แต่หลักการใหญ่ๆ ก็คือ 1.โรคที่เสี่ยง หรือมีโอกาสเป็นมาก 2.โรคที่รุนแรง เป็นแล้วพิการ หรือเสียชีวิต 3.ค่าใช้จ่ายในการมารับวัคซีน รวมถึงความสะดวก ข้อแทรกซ้อนจากวัคซีน

ยกตัวอย่าง เช่น วัณโรค ในประเทศไทย เรียกว่าเป็นแหล่งเชื้อ ที่มีจำนวนผู้ป่วยที่แพร่เชื้อโรคมากมาย ซึ่งต่างจากในสหรัฐอเมริกาที่มีผู้ป่วยไม่มาก ถ้าเป็นวัณโรคแล้วรักษาได้ทัน โอกาสพิการ หรือเสียชีวิตก็มี แต่ไม่มาก ค่าใช้จ่ายวัคซีนก็ไม่สูง

เปรียบเทียบกับโรคพิษสุนัขบ้า ถ้าลูกของเราไม่อยู่ใกล้สุนัข แมว ครอบงอม ก็คือไม่เลี้ยง สัตว์หรือเข้าใกล้สัตว์เหล่านี้ ที่ป่วยแล้วแพร่เชื้อสู่เราได้โดยการกัด เราก็ไม่เสี่ยงเลย แต่ถ้าถูกกัด แล้วป่วยเสียชีวิต แน่ๆ ค่าใช้จ่ายวัคซีนก็ราคาสูง ฉีดกันหลายเข็ม คุณพ่อคุณแม่ก็ต้องพิจารณา ว่าวัคซีนป้องกันโรค หรือป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า วัคซีนไหนจำเป็นกับลูกของเราหรือจำเป็นทั้งคู่

ดังนั้นโรคต่างๆ ที่มีวัคซีนป้องกัน คุณพ่อ คุณแม่ สอบถามข้อมูลความเสี่ยงต่อการป่วย ความรุนแรง หรือผลเมื่อป่วยแล้ว รวมทั้งราคาวัคซีนที่ได้จากแพทย์ และตัดสินใจเองว่าลูกควรจะได้รับวัคซีนใด

ในด้านค่าใช้จ่าย มุมมองของกระทรวงสาธารณสุข ค่าวัคซีนให้คนแข็งแรงหลายๆ คน ถูกกว่าค่ารักษาผู้ป่วยไม่กี่คน อีกทั้งลดแหล่งหรือจำนวนคนที่ป่วยแล้วแพร่กระจายโรคได้ ทาง กระทรวงสาธารณสุขก็จะออกค่าวัคซีนให้ เพียงแต่ขอให้คุณพ่อคุณแม่พาลูกหลานมารับวัคซีน ตามกำหนดเท่านั้น